

Margit Nyman

Vaikeimmin kehitysvammaiset ja kontekstuaalinen teologia

Kontekstuaalinen teologia on eräs teologian jäsentämisen käsite. Sen avulla pyritään luomaan vuoropuhelua sosiaalisen kontekstin, Raamatun ja tradition välillä. On olemassa useita erilaisia malleja, joilla voidaan kuvata kristillisen uskon ja kontekstin välistä suhdetta. Käännösmallissa ymmärretään, ettei kristillistä sanomaa voi mekaanisesti siirtää paikasta toiseen, vaan täytyy pyrkiä sisällön ja intentioiden sekä merkitysten kääntämiseen. Kirkon kehitysvammaistyössä puhutaan uskonasioiden kääntämisestä ”lihapullakielelle”. Sana tarttui mukaani kotikäynnillä, jonka aikana kävin kehitysvammaisen tytön kanssa navetassa. Tytär kysyi äidiltään, miksi lehmä syö niin omituisen näköistä ruokaa. Äidin vastauksesta oli hyötyä moniin tulevien vuosien rippikouluihin. Hän sanoi ruoan olevan lehmän lihapullaa. Tyttö ymmärsi, mistä äiti puhui, sillä lihapullat olivat hänen herkkunsa.

Antropologisen kontekstuaalisen teologian mallin takana olevalle ajatukselle on ollut käyttöä silloin kun on tarvinnut etsiä keinoja sanojen taakse jäävän aineksentavoittamiseen rippikoulussa. Mallin tarkoitus on etsiä paikallinen kulttuuri-identiteetti ja yhdistää se kristilliseen uskoon. Rippikoulun kontekstissa vaikeasti kehitysvammaisten elämästä ja kehitysvaiheesta etsitään elementtejä, joissa voi nähdä sisäsyntyisesti kristillisen uskon ilmentymiä. Tässä rippikoulussa korostuu ensimmäinen uskonkappale, jossa Jumala Luojana on kaiken elämän takana. Mikään inhimillinen ei tästä syystä ole Hänelle vierasta. Sovituksen sanoma voidaan siis julistaa myös ihmisen ensimmäistä äidinkieltä eli kehon kieltä käyttäen. Ruumiissa koettua ahdistuneisuutta, fyysisiä jännityksiä, pelkoa, yhteyden puutetta ja autismia poistamalla autetaan rippikoululaista kokemaan elämä Jumalan antamaksi lahjaksi. Kun sanat eivät riitä tätä kertomaan, otetaan käyttöön rentouttamisen, hieronnan ja vuorovaikutusta parantavien tekijöiden menetelmät. Näiden lisäksi rippikoulun sisälle rakennetaan arkielämän tutuista tapahtumista tilanteita, jotka vahvistavat rippikoululaisen hyväksytyksi tulemisen kokemusta.

Syvimmillään vaikeimmin kehitysvammaisten rippikoulussa eletään kuitenkin toisen uskonkappaleen maailmassa. Jumala itse suostui jakamaan ihmisen osan Jeesuksessa Kristuksessa. Jumalan Pojan tehtävä oli vapauttaa ihmiset siitä, mikä heiltä estää yhteyden omaan elämään, toisiin ihmisiin ja Jumalaan. Voidakseen omistaa elämänsä Jumalan lahjana, nuori tarvitsee jonkun, joka konkreettisesti kutsuu hänet tähän yhteyteen.

Ristin kantaminen on totta niin Jeesuksen kuin hänen seuraajiensa elämässä. Jo kasteessa Jumala on ottanut vakavasti ihmisen ristiriidan ja särkyneisyyden. Lapsen elämän ensimmäiset vaikeudet ovat nälän ja märkänä olemisen kokemukset. Kun lasta ruokitaan, kuivutetaan ja hänen kanssaan puhellaan, hän saa ensimmäiset kokemuksensa kuulluksi tulemisesta ja yhteydestä toisiin ihmisiin. Kasteessa hänet liitetään muiden ristin kantajien joukkoon, jossa yhdessä eläen rakennetaan mahdollisuus sovitukseen sanoman vastaanottamiseen.